

Boldogasszony, Anyánk! 2010.

A Boldogasszony, a Babba tisztelete oly szép és fennkölt volt, hogy amikor ősapáink a kereszténységben megismerték Máriát, az Úrjézus édesanyját, azonnal rádöbbenek, hogy ősidők óta őt szerették, tisztelték - nyilatkozta lapunknak, Daczó Lukács atya, ferences szerzetes.

A Budapesten november 16-án bemutatott *Csíksomlyó ragyogása* című új könyvében írja, hogy míg más népek áttértek a kereszténységre, a magyarok belenőttek. Ezek szerint pogánynak tartott ősvallásuk talán nem is állhatott attól olyan távol. Egyáltalán hol a határ a kettő között?

Az a nagy baj, hogy mindmáig megőrzött szakrális hagyományaink eredetével eddig senki nem foglalkozott. Márpedig ehhez az eredethez kell visszatérni, hiszen romlatlan lelkű magyar népünk, akit az élet a Kárpátok rejtett völgyeibe sodort, csodálatosan tiszta vallásos életet élt, igaz, a maga módján. A kereszténység terjedésével a csíksomlyói barátok, és nem a reformáció utáni különböző felekezetek emberei, már küldtek közéjük örömmel fogadott papokat is, ők tanították nekik római-katolikus kereszténységünket. Mi már ebben a hitben nőttünk fel és ez a hit vezetett, vezet minket tökéletesebben szép keresztény vallásunk tanítása szerint a mi istengyermeki életünkhöz.

Miként vagyunk mi Isten gyermekei?

Szent Pál leírja nagyon szépen, a galatákhöz írt levele 4. fejezetében a 4-7. versig: *"Testvérek! Amikor elérkezett az idők teljessége, az Isten elküldte a fiát, aki asszonytól született és ő alávetette magát a törvénynek, hogy kiváltson minket a törvény szolgaságából s az Isten fiaivá lehessünk. Mivel az Isten fiai vagytok, a fia lelkét árasztotta szívetekbe az Isten, aki őt így szólítja: Atya."* Szent Pál kimondta, hogy a jövendölések szerint elérkezett az idő, amikor a Messiásnak, a Megváltónak

meg kellett születnie egy asszonytól itt a Földön. És ez az asszony, a Boldogságos Szűz Mária, akit a Teremtő Úristen kiválasztott, hogy az ő fiának földi édesanyja legyen. Jézust Isten fiaként említjük, és így jelenik meg a földi párhuzam szerint a mi emberi családunk összetétele...

□ **az apa, a gyermek és az anya. A Szentháromságból épp az anya hiányzik.**

A Szentlélek csodálatos világát sokan nem értik. A Szentháromság alapja, amit Szent János az első levelében gyönyörűen meghatároz: *Isten a szeretet és aki a szeretetben marad, Istenben marad és Isten őbenne.* Az én olvasatomban a Szentháromság alapja éppen ez a szeretet, ami maga a Teremtő Úristen. Mivel szeretni egyedül nem lehet, mindig kell hozzá még valaki. A Teremtő Úristen, a Szentháromságban Atyának nevezzük, ismeri önmagát, ezt ki is mondja, amit a magyar nyelv szépen kifejez az Ige, a görög a Logos, a latin a Verbum szavakkal. Amikor kimondja magát az első személy, ez oly tökéletes, hogy megszemélyesül. Szent János nem véletlenül kezdi Szent Evangéliumát azzal, hogy *"Kezdetben volt az Ige és az Ige Istennél volt és Isten volt az Ige és kezdetben ő volt az Istené."* Én csak azt érzem, tudom, hogy nem vagyok egyedül, valaki szeret, vigyáz rám és minden cselekedetemet, gondolatomat igyekszik irányítani, ihletni, a maga igazával velem megértetni. Ez az Istentől kimondott és megszemélyesült ige lesz a már említett második személy, mint a családban a gyermek, a fiú. Ő sugározza vissza önmagát, a megszemélyesült szeretetet oda, ahonnan származik, az első személyhez, a Teremtő Atyához. És ez az isteni szeretet, a valóban csak lelkileg megérhető Szentlélek kerül az Atya és a Fiú mellé harmadiknak.

Könyvében Vécsey Gyula székely néprajzkutatót idézi: "A sémi népek az apajogú társadalomban a férfi istenséget helyezték előtérbe, az ural-altáji nem sémiék viszont az Istenanyát." Csíksomlyó sem az Atyáról, hanem az Istenanyáról szól.

Ezt nagyon nehéz megmagyarázni, mert emberi párhuzamok szerint építjük fel szellemi világunkat is. A magyarok valahonnan ismerték az ős-kinyilatkoztatást, ami az ószövetségi Szentírásban maradt fenn. Megértették, hogy ezzel azt akarta a Teremtő Úristen, hogy az általa alkotott és anyira szeretett, ám bűnbeesett ember szabaduljon meg a bűn a terhétől, hiszen ahogyan Szent Pálnál is olvastuk, az ember Isten gyermeke, aki azonban a keresztyeni tanítások szerint az istengyermeki méltóságból történő kirekesztettséggel születik. Amikor Isten látta, hogy a gonosz, az ördög kísértésére Éva megszegte parancsát a tilalomfa gyümölcsével, akkor adta a kinyilatkoztatást a gonosznak: *"Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé."* Az ember megszabadítását az ősbűn terhétől azonban csak egy olyan lény teheti majd meg, aki a Teremtő Úristen méltóságának megfelelően adhat kiengesztelést. Emberként kell megszületnie annak, aki az ember által elkövetett bűnt emberként teszi majd jóvá. Ilyen tulajdonsággal csak egy másik Isten rendelkezhetne, de mivel nincs másik, marad a magából kiáradó hatalmas szeretet, a már említett Verbum, Logosz, Ige. Amikor elérkezik az idő, a Megváltó emberként fog megszületni, ehhez azonban emberi lényre, édesanyára van szükség. Ő lesz az, aki által a második isteni személy megtestesül és emberré fejlődve születik erre a világra Jézus Krisztus. Isten tehát emberré lett, emberi testben mutatta meg, hogyan kell istengyermeki életet élni. E jövődőlés beteljesüléséről tudtak valamit ősapáink és jó előre Istenanyának nevezték az édesanyát, mert az ő méltóságához megfelelő szeretetüket és tiszteletüket csak ahhoz az Istenasszonyhoz tudták hasonlítani, aki ősanyságként a keresztyénység előtti népek vallásosságában mindenütt megjelent.

Ősapáinknál olyan szépen élt ennek az ősanyának a tisztelete, hogy esetleg példaképpül szolgálhatott más népeknek is. Ő lett a kereszténység előtti őseinknél az Istenasszony, akit Boldogasszonynak, illetve sumérul Bau-Dug-Asannak, Csíksomlyón Babbának, azaz Szépnek neveztek. És hogy mi a szép? A Teremtő Úristen szeretetének egyik legfontosabb és legszebb megnyilvánulása. Ennek megfelelően tisztelték a kereszténység előtti időszakban, és ki kell mondanom, az ún. pogány korban a magyarok Istenasszonyát.

Könyvében gyakran hivatkozik az inkulturációra, mely szerint az ősi napkultusz helyét napjainkra átvették a római katolikus szertartások.

Az inkulturáció az a folyamat, amikor egy nép hitvilágába úgy épül be egy új vallás, hogy a már meglévő istenség helyét az egy igaz Isten veszi át. A Boldogasszony, a Babba tisztelete oly szép és fennkölt volt, hogy amikor ősapáink a kereszténységben megismerték Máriát, az Úrjézus édesanyját, azonnal rádöbbenek, hogy ősidők óta őt szerették, tisztelték, csak nem tudták, hogy ki volt valójában. Amikor megismerték a jót, szépet, igazat és szentet, ezek a nagy értékek, kereszténységükben minden további nehézség nélkül elfogadták a Szűzanyát Isten anyjaként, a megtestesült Istenanyából így lett Boldogságos szép Szűz Mária. Egyesek azt vetik a szememre, hogy én az ő tiszteletét helyezem pogány alapokra. De hát mi volt a kereszténység előtt? Pontosan ez.

Ez a Mária iránt ősidők óta kinyilvánított szeretet készítette Szent István királyunkat arra, hogy Szent Imre herceg halála után neki ajánlja fel országát?

Ha egy király az országát Máriának ajánlja, és hogy a nép ezt minden nehézség nélkül elfogadja, annak előzménye kellett legyen! A krónikák is bizonyítják, hogy a király az ország nagyjait összehívta, hogy az ő jelenlétükben történjék meg a történelmi jelentőségű tett, amikor koronáját, országát, népét a fő pátrónánk, a mi igazi égi édesanyánk anyai szeretetébe helyezi, hogy ő vigyázza tovább. A krónikák nem jegyezték fel, hogy valaki is szót emelt volna a felajánlás ellen. Ebből arra következtethetünk, hogy mindenkinek ez volt a meggyőződése, hiszen amikor a király elvesztette fiát, megjegyzem, Szent Imrét is olyan "vadkan" ölte meg, mint más történelmi nagyjainkat, csak isteni hatalomra bízhatta az ország jövőjét. Ez a felajánlás akkora jelentőségű tett volt, hogy azt csak a nagy hagyományra épült Mária tisztelettel magyarázhatjuk meg. Valójában Európában is akkor kezdődött a határozott Mária tisztelet, amikor a magyaroktól ezt látták és eltanulták, jóllehet a Nyugat ezt a mai napig nem akarja tudomásul venni. Pedig nagy templomaik, így a Reimsi dóm és a párizsi Notre Dame is Mária tiszteletére épültek, mégpedig a régi szentélyek helyére, ami összefüggésben áll a már említett inkulturációval.

Az ember valaha a teremtett világ nagy erőiben vélte felfedezni Istent, pl. égitestek, tűz, víz, föld □ Ezt megtiltották neki, miközben ma már a Jordán, és más folyók vizét árulják csodatévő szerként, forrásoknál alakultak ki a búcsújáró helyek. Amit korábban pogány szertartásként tiltottak, később kegyhelyként engedélyeztek.

Erre már én is gondoltam, hiszen amit mond, az érdekes és igaz. Ne feledjük, hogy a Nyugat mennyi rosszat fogott rá a magyarságra, mennyi valótlanúságot állított be rólunk igaznak.

Gondolt-e arra, hogy a XVII. században Csíksomlyón házfőnökként is szolgáló neves tudós, Kájoni János ferences szerzeteshez hasonlóan maga is

foglalkozzon a rovásírással?

Mindig sajnáltam, hogy nem tudtam gyorsan lejegyezni, ha valami érdekeset hallottam a rádióban, ezért elhatároztam, hogy megtanulom a gyorsírást. Kaptam is egy tankönyvet, amiben szerepelt, hogy a gyorsírásnak mekkora rokonsága van az összerovással. A gyorsírást megtanultam, a rovásírás elsajátítására azonban már nem maradt időm. A magyar gyorsírás tökéletességére egyébként jellemző, hogy a nemzetközi versenyeken, ahol a résztvevők az adott szöveget saját nyelvükön írták le, minden alkalommal a magyarok nyertek.

Szakács Gábor

Fénykép: T. Szántó György

Magyar Demokrata 2010/47.